

Actieplan Gladheidbestrijding Zeewolde

Seizoen 2014 – 2015

Inhoudsopgave

1. Inleiding en doel actieplan	3
2. Beleid.....	3
3. Verantwoordelijkheden wegens gemeente Zeewolde	4
4. Coördinatie.....	4
5. Opvallende activiteiten	4
6. Gladheidbestrijdingsscenario's.....	5
Beschrijving scenario B	5
Fase's binnen scenario B	6
7. Bewaking en melding.....	6
8. Uitvoering	7
Inzet van middelen en mensen.....	7
Werkwijze bestrijdingsacties	7
Verwijdering verkeersbelemmeringen op routes.....	8
9. Aansprakelijkheid.....	8
Wettelijke basis.....	8
Nieuw Burgerlijk Wetboek.....	8
Aansprakelijkheid in praktijk	8
Bij de rechter	9
10. Communicatie	9
Algemeen	9
11. Financiën.....	10
 <i>Bijlagen</i>	 11
1. Achtergrondberekening.....	12
2. Verzendlijst	13
3. Organisatie van de melding	14
4. Routekaarten	15

1. Inleiding en doel actieplan

De gemeente heeft de zorg voor het in goede en veilige staat houden en brengen van het wegennet (inclusief fietspaden) binnen de gemeentegrenzen.

Vanuit dit kader moet de gemeente in de winterperiode wanneer gladheid ten gevolge van sneeuw, ijzel of andere oorzaken van natte weggedeelten is ontstaan, zorg dragen dat weggebruikers zich veilig kunnen verplaatsen. Daarom wordt vanaf 1 november tot 1 april zo nodig de aanwezige gladheid bestreden.

De gladheidsbestrijding wordt uitgevoerd volgens dit *Actieplan*, welke een onderdeel vormt van het gemeentelijk Beleidsplan gladheidsbestrijding.

Jaarlijks wordt het plan geëvalueerd, bijgesteld en geactualiseerd en aan het college van burgemeester en wethouders voorgelegd ter goedkeuring en vaststelling. Vervolgens wordt het definitieve plan aan alle belanghebbende instanties uitgereikt (zie bijlage verzendlijst) en zo nodig toegelicht.

2. Beleid

Op grond van artikel 16 e.v. van de Wegenwet en art. 160 van de Gemeentewet rust de zorg voor het in goede en veilige staat verkeren van wegen bij de gemeente, voor zover deze zorg niet aan een ander overheidsorgaan is overgedragen. Tot de zorg voor het in goede en veilige staat verkeren van wegen behoort ook het bestrijden van gladheid van deze wegen (zie ook hoofdstuk 9 Aansprakelijkheid). Het gemeentebestuur is daarom verantwoordelijk voor adequate gladheidsbestrijding.

Het doel van gladheidsbestrijding is verkeersaders in het dorp bij gladheid zo goed en snel mogelijk veilig berijdbaar houden c.q. te maken.

De daadwerkelijke gladheidsbestrijding in Zeewolde wordt geactiveerd door aangeven van een coördinator van de provincie. Er wordt na het ontvangen van een melding gelijk gestrooid.

Het beleid is erop gericht om in eerste instantie zorg te dragen voor het organiseren van de gladheidsbestrijding op busroutes, hoofdfietsverbindingen, wijkontsluitingswegen en doorgaande fietspaden in het dorp en buitengebied.

Deze gladheidsbestrijding geschiedt met meerdere strooi-eenheden op de in de bijlage aangegeven strooiroutes.

Elke route heeft dezelfde prioriteit.

Binnen drie uur na het uitrijden van de voertuigen is op alle routes gestrooid.

3. Verantwoordelijkheden wegennet gemeente Zeewolde

Binnen de grenzen van de gemeente Zeewolde zijn twee instanties belast met de gladheidbestrijding. De provincie Flevoland verzorgt de bij haar in beheer en onderhoud zijnde wegen, namelijk de Gooiseweg, Ganzenweg, Spiekweg, Roerdompweg, Slingerweg, Vogelweg, Zeewolderweg, Zeewolderdijk, Knardijk, Nijkerkerweg en een deel van de Schollevaarweg. De overige wegen binnen de gemeentegrenzen vallen onder de verantwoordelijkheid van de gemeente Zeewolde.

4. Coördinatie

De complete coördinatie van de gladheidbestrijding berust bij de afdeling Publieksservice. De daadwerkelijke uitvoering wordt gecoördineerd door HVCinzameling.

5. Opvallende activiteiten

Bij het strooien van het winkelcentrum zullen de verzinkbare anti-parkeerpalen bij aanvang en bij het einde van de strooigang wederom omhoog geplaatst worden, ten einde ramkraken te voorkomen.

Ook zullen er bij de volgende locaties zoutkisten worden geplaatst: Terp 2 t/m 142, De Verbeelding 1 t/m 20 (Carré), Zuiderzeeweg 1 t/m 85 (achter de Sfinx), Cumulus (appartementencomplex), gezondheidscentrum Krachtenveld 1, gezondheidscentrum Piramide, De Weert 11, gezondheidscentrum Gildenveld, toegang parkeergarage "Ravelijn" aan de Horsterweg, Gezondheidscentrum Polderwijk, gemeentewerken en de Wielseweg. De zoutkisten zullen op aangeven van gemeentemedewerkers periodiek door HVCinzameling worden aangevuld.

Noodstrooiroutes zijn vooraf opgenomen, welke gelden bij het instellen van het nationale zoutloket. De periode van bestrijding is van 01 november tot 01 april, zodoende is er aansluiting met de provincie.

Middels het opstellen van een 'stippenkaart' is bekend welke plekken in de kern van Zeewolde bij opvriezen extra aandacht behoeven. Het gaat hierbij met name om bruggetjes, trappetjes en de omgeving van ondergrondse containers. Door de weeks zullen deze plaatsen in geval van gladheid gestrooid worden door medewerkers van de buitendienst. In het geval van extreme gladheid in het weekend zal een gelieerde aannemer de werkzaamheden welke voortvloeien uit de stippenkaart verrichten.

Winkeliers in het centrum zullen voorafgaand aan het gladheidseizoen per brief op de hoogte worden gebracht van de rechten en plichten van de gemeente alsook de rechten en plichten van de winkeliers. Hiernaast zal de brief ook verspreid worden via het door winkeliers gebruikte intranet van de VCZ.

6. Gladheidbestrijdingsscenario's

In aansluiting op het beeldkwaliteitplan worden 5 scenario's onderscheiden, namelijk A+, A, B, C en D. Vertaald naar het gladheidbestrijdingsplan geeft dit de onderstaande scenario's:

- A+: Gladheidbestrijding vindt plaats in de gehele gemeente Zeewolde.
- A: Gladheidbestrijding vindt plaats in de gehele kern van Zeewolde, in het buitengebied alleen de doorgaande wegen.
- B: Gladheidbestrijding volgens fase 1 + fase 2 (basis actie + aanvullende actie).
- C: Gladheidbestrijding volgens fase 1 (basisroute).
- D: Er vindt in de gemeente Zeewolde geen gladheidbestrijding plaats.

In het verleden vond gladheidbestrijding plaats volgens scenario B. Hiervoor wordt jaarlijks een bedrag van € 170.000,- voor begroot (uitvoering plus aankoop zout).

Het wijzigen van het scenario voor de gladheidbestrijding heeft de volgende financiële consequenties ten opzichte van het huidige scenario B (zie bijlage 1 voor de achtergrondberekening):

- A+: + € 2.195.446,-
- A: + € 994.098,-
- B: doorzetten huidige uitvoering, geen financiële consequenties
- C: - € 59.545,-
- D: - € 170.000,-

Opgemerkt dient te worden dat, indien voor een afwijkend scenario gekozen wordt, de gevolgschade ook zal wijzigen. Zo zal bij minder gladheidbestrijding meer gevolgschade optreden en vice versa. Deze financiële consequenties zijn moeilijk te kwantificeren, vandaar dat deze niet zijn meegenomen in de hierboven uiteengezette scenariovergelijking.

Beschrijving scenario B

Onder andere omwille van de financiële consequenties, is doorzetten van het gladheidsbestrijdingsbeleid volgens scenario B het meest rendabel.

In scenario B zal er binnen 30 minuten na melding door de provincie een coördinator van HVCinzameling aanwezig te zijn op het milieupark van HVCinzameling op het Trekkersveld. Op dit terrein is telefoon aanwezig en een laadschop ten behoeve van het vullen van de strooiers. Binnen 90 minuten nadat de melding door de provincie is doorgegeven, dient daadwerkelijk met strooien begonnen te zijn.

Bij eventuele sneeuwval in combinatie met gladheid zullen er vanaf een sneeuwdikte van ongeveer twee centimeter sneeuwschuivers worden

opgebouwd en zal de sneeuw worden weggeschoven. Uiteraard wordt er dan ook gelijktijdig gestrooid.

Fase's binnen scenario B

Er worden binnen scenario B twee fasen onderscheiden:

Fase 1 (Basis actie)

- busroutes
- doorgaande wegen in het buitengebied
- hoofd fietsverbindingen
- wijkontsluitingswegen
- doorgaande fietspaden in het dorp en buitengebied
- winkelcentrum dorp
- industrieterrein Trekkersveld

Fase 2 (Aanvullende actie)

- overige fietspaden
- erftoegangswegen
- overige polderwegen
- overige dorpswegen

De gladheid op wegen en fietspaden genoemd in fase 1 dient binnen drie uren bestreden te zijn. Bij hevige sneeuwval zullen de wegen en fietspaden genoemd in fase 1 binnen vier uren gestrooid en geschoven zijn.

Op wegen en fietspaden genoemd in fase 2 zal alleen bij aanhoudende extreme gladheid langer dan drie werkdagen tijdens normale werktijden bestrijding plaatsvinden. Dit zal gebeuren op aangeven van de gemeente.

Ten aanzien van de routes kan opgemerkt worden dat een weg in zijn geheel, van het begin tot het einde, aaneengesloten, zonder onderbreking gestrooid wordt. De te strooien routes zijn op de bijgevoegde overzichtskaarten (kaart dorp en kaart buitengebied) aangegeven.

De noodstrooiroutes zijn van tevoren bekend zijn in geval van zout tekort en het instellen van een zoutloket.

7. Bewaking en melding

Indien door de provincie besloten wordt te gaan strooien, dan alarmeert de provincie eveneens de uitvoerende strooidienst van de gemeente. Daarnaast kan door de gemeente, in geval van bijzonderheden (2^e strooirotonde, langdurig aanhoudende gladheid), zelfstandig opdracht worden gegeven aan de uitvoerende strooiploeg.

8. Uitvoering

Inzet van middelen en mensen

Voor het strooien van zout op de wegen worden opzetstrooiers gebruikt, waarvan de bediening geschiedt door de bestuurder vanuit de vrachtwagencabine. Voor het strooien van fietspaden wordt gebruik gemaakt van een kleine opzetstrooier op een kleine open bestelwagen. Deze heeft een aangepaste breedte en een beperkt gewicht in verband met de constructie van de fietspaden. HVCinzameling beschikt momenteel over twee grote opzetstrooiers en sneeuwschuivers en twee kleine opzetstrooier en sneeuwschuiver.

Op diverse wegen en fietspaden wordt niet gestrooid. In een aantal gevallen is het noodzakelijk de weggebruiker hiervan op de hoogte te stellen door middel van een waarschuwingsbord met de tekst "deze weg wordt bij gladheid niet gestrooid" (dit is een actie van de gemeente). Het betreft hier wegen waarbij men van gestrooid op niet gestrooid wegdek komt. De plaats van de borden is aangegeven op de bijgevoegde tekeningen.

De technische dienst van HVCinzameling draagt zorg voor voldoende strooiematerieel en -materialen. Tevens is zij verantwoordelijk voor de technische onderhoudsstaat van het in te zetten materieel. Tijdens strooiacties is er op de vestiging in Lelystad altijd een monteur aanwezig om mogelijke storingen te verhelpen.

Werkwijze bestrijdingsacties

Na de beslissing van de Provincie om actie te ondernemen, wordt de uitvoerende strooidienst gebeld om een strooiactie in gang te zetten. Deze zal vervolgens de betrokken aannemers inschakelen. Vanuit het milieupark van HVCinzameling aan de Industrierweg op het industrieterrein Trekkersveld wordt de gladheidbestrijding uitgevoerd.

De coördinator van HVCinzameling zal ter plaatse zorgen dat het terrein en de loods toegankelijk zijn voor de chauffeurs. De chauffeurs bouwen de strooier, en eventueel de sneeuwschuiver, op. Na eventueel aanvullende instructie, bijvoorbeeld strooihoeveelheid, en ontvangen van het strooirapport wordt er strooizout geladen. Daarna wordt naar het begin van de route gereden en wordt begonnen met de strooiactie van hun route. Tijdens het uitvoeren van een actie zijn de strooiervoertuigen en het voertuig van de coördinator bevoegd om wegen en paden te berijden die niet opgenomen zijn in de strooiroete en normaliter zijn gesloten voor bestuurders van motorvoertuigen. Alle voertuigen zijn van een oranje zwaailamp voorzien. Deze dient gedurende de strooiactie te allen tijde zichtbaar in werking te zijn.

Tijdens de actie blijft de coördinator stand-by voor aansturing, controle en bemiddeling. Na de strooiactie wordt tractie en strooier schoongespoten en afgebouwd, de strooirapporten worden ingeleverd en eventueel besproken. De coördinator van HVCinzameling controleert of er op de juiste manier gestrooid op de route en controleert of de strooirapporten op een correcte

manier zijn ingevuld. De strooirapporten gaan na de actie zo spoedig mogelijk via de mail naar de gemeente.

Verwijdering verkeersbelemmeringen op routes

Evenals voorgaande jaren dienen de nog aanwezige uitneembare paaltjes, welke in de route van de fietspadenstrooiers staan, te worden verwijderd (actie gemeente), met uitzondering van de verzinkbare palen in het winkelcentrum. Dit is noodzakelijk in verband met de toegankelijkheid en de tijdsduur van de route. Het verwijderen vindt plaats aan het begin van het gladheidbestrijding seizoen (+/- 15 oktober). Het terugbrengen vindt plaats aan het einde van het seizoen (+/- 15 april).

9. Aansprakelijkheid

Een belangrijke reden om een Actieplan op te zetten, ligt in het risico van aansprakelijkheid door particulieren.

Wettelijke basis

Op grond van artikel 16 e.v. van de Wegenwet en art. 160 van de Gemeentewet rust de zorg voor het in goede en veilige staat verkeren van wegen bij de gemeente, voor zover deze zorg niet aan een ander overheidsorgaan is overgedragen. Tot de zorg voor het in goede en veilige staat verkeren van wegen behoort ook het bestrijden van gladheid van deze wegen.

Nieuw Burgerlijk Wetboek

Met ingang van 1 januari 1992 bestaat er op grond van het NBW een risico aansprakelijkheid voor gemeenten ten aanzien van wegen die niet voldoen aan de eisen die men daaraan in de gegeven omstandigheden mag stellen en daardoor gevaar opleveren voor personen of zaken. De rechter zal doorgaans aansprakelijkheid van de gemeente aannemen, ongeacht of de schadetoebrengende gebeurtenis aan de schuld van de gemeente is te wijten. Of een gemeente erin zal slagen het bewijs te leveren dat zij in een concrete situatie redelijkerwijs niet aansprakelijk kan worden geacht voor een schade ten gevolge van gladde wegen, hangt onder andere af van het algemene beleid dat de gemeente voert ten aanzien van gladheidbestrijding.

Aansprakelijkheid in praktijk

Allereerst is in het eerste lid de zinsnede "in de gegeven omstandigheden" van belang. Aan een weg die ten gevolge van nachtvorst, sneeuwval, ijzel en dergelijke glad is geworden, kunnen niet dezelfde eisen worden gesteld als aan een weg gedurende de zomer. Van de weggebruiker mag worden verwacht dat hij bij "winterse" omstandigheden met een grote mate van oplettendheid en voorzichtigheid aan het wegverkeer deelneemt, dan wel dat hij zich bij extreme omstandigheden (zware ijzel) geheel niet op de weg begeeft. In dit soort omstandigheden kan de gemeente als wegbeheerder niet altijd zonder meer aansprakelijk worden geacht voor eventueel ontstane schade.

Bij de rechter

Bij een concreet schadegeval, dat bij de rechter aanhangig wordt gemaakt, zal de rechter zich over het algemeen onthouden van een oordeel over de vraag of een gemeente bij het bestrijden van gladheid op de wegen op de juiste wijze te werk is gegaan, omdat dit als een kwestie van gemeentelijk beleid moet worden beschouwd.

De toetsing door de rechter zal in de praktijk geschieden aan de hand van de volgende criteria:

- Voldoet een weg aan de eisen die in de gegeven omstandigheden daaraan mogen worden gesteld?
- Behoort de gemeente in de gegeven omstandigheden aansprakelijk te worden geacht voor de schade, gezien de in het verkeer geldende opvattingen?

Gemeenten kunnen dus aan aansprakelijkheid voor schades ten gevolge van gladheid van wegen ontkomen door aan te tonen dat zij aan hun zorgplicht of inspanningsverplichting hebben voldaan. Ten einde dit te kunnen bewijzen is het raadzaam voor gemeenten om jaarlijks een Actieplan Gladheidbestrijding vast te stellen waarin het gemeentelijk beleid ten aanzien van de gladheidbestrijding wordt opgenomen en waarin aan de orde komen:

- prioriteitsstelling ten aanzien van bepaalde soort wegen; bijvoorbeeld doorgaande wegen, drukke wegen, busroutes, gevaarlijke wegen/weggedeelten, rijwielpaden, bepaalde locaties (bejaardenhuizen, trappetjes, enzovoort);
- gestructureerde risicoanalyse ter verkrijging van een compleet beeld van mogelijk gevaarlijke wegen/weggedeelten;
- systematische controle van het effect van de gladheidbestrijding;
- goed systeem ten behoeve van de klachtenregistratie;
- voorlichting aan de inwoners van de gemeente en wellicht ook in de regio en dergelijke.

10. Communicatie

Algemeen

Gladheidbestrijding is seizoensgebonden. De paraatheid van de gladheidbestrijders is hierop afgestemd. De communicatie met de inwoners zal voor de inzichtelijkheid in de mate van bestrijding hieraan parallel moeten lopen. Dat betekent dat, zo gauw HVCinzameling zich gaat instellen op het seizoen, ook de inwoners zich moeten gaan voorbereiden. De algemene communicatie over gladheidbestrijding vangt dan aan. Het is noodzakelijk om vooraf tijdig en duidelijk te communiceren over de wijze waarop de gemeente de gladheidbestrijding uitvoert, in welke situatie de gladheidbestrijders uitrukken, welke routes in eerste instantie worden gestrooid, wat er gedaan wordt bij extreme aanhoudende gladheid en welke rol zijzelf kunnen spelen. De gemeente zal daarbij een actieve rol moeten spelen. Op die manier kunnen vragen en klachten worden voorkomen, dan wel sterk worden verminderd.

Ook de interne communicatie tussen HVCinzameling en de gemeente is van groot belang zodat actuele berichtgeving op tijd wordt doorgegeven.

De algemene informatie over de gladheid aan het begin van het seizoen zal aan de inwoners worden gemeld middels een algemeen artikel in de Zeewolde Aktueel. Hoofdpunten in dat artikel zijn;

- Start voorbereidingen HVCinzameling en gemeente.
- Actieplan ligt ter inzage op het Gemeentehuis.
- Beroep op zelfhulp inwoners.
- Gratis strooizout kan afgehaald worden bij gemeentewerf + uit de zoutkisten vernoemd onder punt 5 op blad 2.
- Informatienummer gladheidbestrijding.

Daarnaast zal via Twitter waarschuwingen/meldingen m.b.t. gladheid(bestrijding) worden verzonden.

Gladheid door extreme aanhoudende winterse omstandigheden zorgt voor extra aandacht van de media en het bestuur, voornamelijk voor zaken die niet gaan zoals men verwacht. Dit vergt van alle betrokkenen bij de gemeente extra alertheid en speciale service. Dit is ook het moment waarop velen de verantwoordelijke bestuurder gaan aanspreken. In deze situatie zullen de betrokkenen gespitst moeten zijn op positieve aandacht voor hun eigen werk, maar ook voor de verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur (onder andere de verantwoordelijke wethouder).

Niet vergeten mag worden dat als de periode is afgelopen, dat ook moet worden verteld. Mensen dienen te weten dat de service weer op gewoon niveau wordt gebracht, of dat de strooiploegen niet meer werken (met redenen). Om de media bij dit einde te betrekken moet een nieuwsmoment worden ingebouwd. Dat kan bestaan uit cijfers over de afgelopen periode (hoeveelheid uren, strooimiddelen, enzovoort)

11. Financiën

De gladheidbestrijding is begroot op basis van ervaringen in eerdere jaren. Er is rekening gehouden met de uitbreiding van het wegennet en het aantal inwoners van Zeewolde. De benodigde gelden zijn als autonoom onderdeel opgenomen in de gemeentelijke begroting. Over de beleidsuitvoering, worden zowel de voordelen als de nadelen in de gebruikelijke jaarrekening gerapporteerd. De begroting treft de zoutvoorraad en de inzet van mensen en middelen. Door de grilligheid van het weer is bestrijden van de gladheid vanzelfsprekend niet exact te begroten. In totaal gaat het, bij uitvoering volgens scenario B, om een totaal begrotingsbedrag van ongeveer € 170.000,-.

Bijlagen

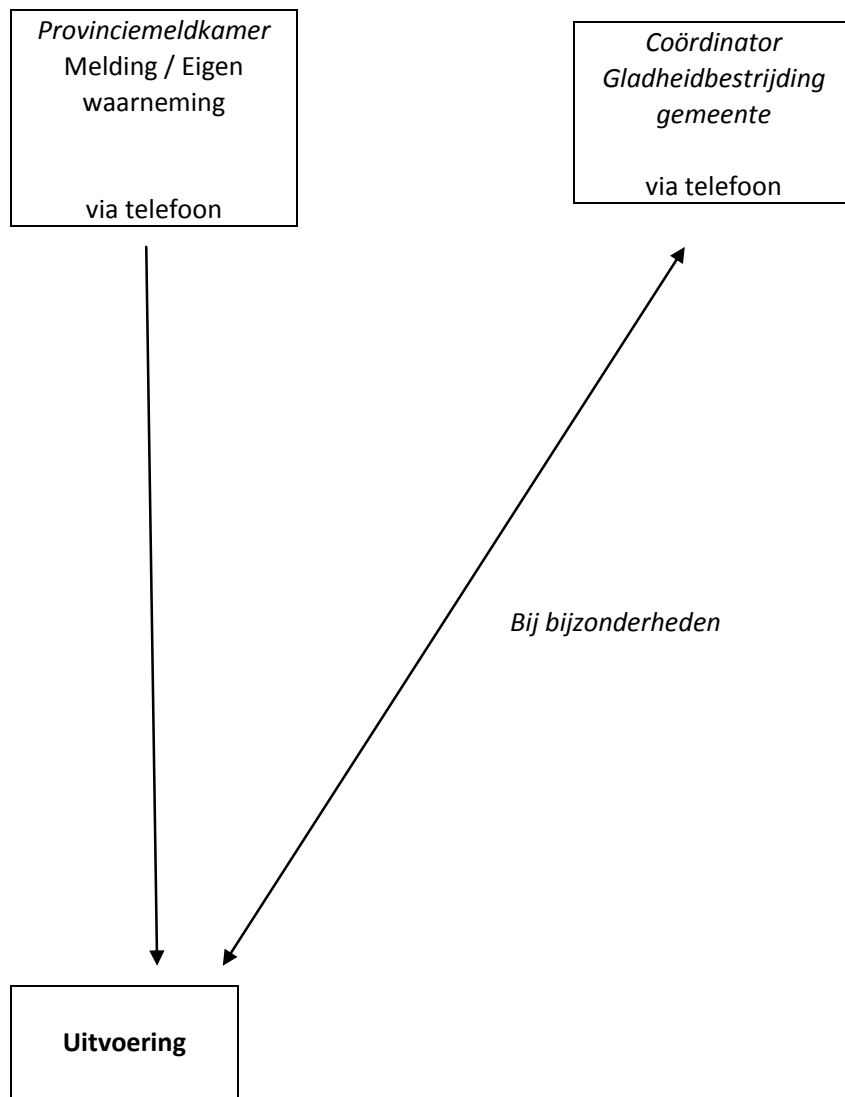
1. Achtergrondberekening

Scenario's	A+	A	B	C	D
Binnen bebouwde kom	100% 748.400 % van totale opp m2	100% 748.400 % van totale opp m2	10% 74.840 % van totale opp m2	10% 74.840 % van totale opp m2	0% 0 % van totale opp m2
Buiten bebouwde kom	100% 806.900	5% 40.345	5% 40.345	0% 0	0% 0
Totaal km en m2	1.555.300	788.745	115.185	74.840	0
Kosten	€ 2.295.446,-	€ 1.164.098,-	€ 170.000,-	€ 110.455,-	€ 0,-

2. Verzendlijst

- Min. Van verkeer en Waterstaat, Lelystad
- Provincie Flevoland, dhr. R. Looijen
- Hulpdienstverlening Flevoland
- Politie Zeewolde, Bureau Basiseenheid Zeewolde
- NLTO, afdeling Zuidelijk Flevoland
- Bedrijfskring Zeewolde
- Gemeente Zeewolde, Wethouder gemeentewerken
- Gemeente Zeewolde, afdeling Ontwikkeling
- Gemeente Zeewolde, afdeling Grondbedrijf
- Gemeente Zeewolde, afdeling Veiligheid, werkveld Milieu
- Gemeente Zeewolde, afdeling Publiekservice, werkveld Communicatie
- Gemeente Zeewolde, afdeling Publiekservice, werkveld B.O.R. (2x)
- Meldkamer

3. Organisatie van de melding

4. Routekaarten

1. Strooiroutes bebouwde kom
2. Strooiroutes buitengebied
3. Stippenkaart bebouwde kom
4. Stippenkaart centrum
5. Noodstrooiroutes bebouwde kom
6. Noodstrooiroutes buitengebied